

Bioloog Kees Moeliker (1960) schaamt zich niet voor zijn passies: bij hem mag de placenta (“prachtig orgaan!”) van zijn dochter gewoon op het dressoir staan. Aan Zin toont hij zijn meest dierbare bezittingen.

TEKST: MINOU OP DEN VELDE. BEELD: BRENDA VAN LEEUWEN

Vogelkees “Deze kaart is heel belangrijk voor me. Die kreeg ik van mijn opa toen ik 21 werd. Hij schrijft: ‘Aan de heer Cornelis Vreemdevogel.’ En op de voorkant: ‘Vogelkees 21.’ Opa De Jongste was een eigengereide, creatieve man. Hij kocht oude inventarissen op, vertimmerde de meubels en verkocht ze op veilingen. Soms belde hij: ‘Effe helpen sjouwen.’ Ik was een magere puber, er zat totaal geen kracht in mijn lijf. Gaf hij me een trekveer om te oefenen. Mijn humor heb ik van hem. Zijn grappen waren ongelooflijk, een soort Max Tailleur. Kort na deze kaart ging hij dood. Hij had bloed gekotst. Belde hij op of ik meeding naar het ziekenhuis. Kwamen we aan, bleek de dokter een jonge man op gympen en in spijkerbroek. ‘En dan nu de echte dokter!’ riep hij. Eigenlijk moest hij blijven,

maar hij is diezelfde middag naar huis vertrokken, zonder medicijnen. Kort daarna overleed hij. Hij was zo’n interessante man. Altijd keihard gewerkt, vijf kinderen grootgebracht, terwijl zijn vrouw jong overleed. Ik had wel willen weten hoe hij dat allemaal deed, in de moeilijke tijd na de Tweede Wereldoorlog. Jammer dat ik dat niet meer kan vragen. Het raakt me nog steeds dat hij er niet meer is.” ▶

Kees Moeliker → *Een vogel herken ik uit duizenden, maar gezichten van mensen onthoud ik niet* → *Alles wat ooit uit mijn lichaam is gehaald, heb ik bewaard.* →

Vinkje “Alles wat ooit uit mijn lichaam is gehaald heb ik bewaard. Mijn galblaas, de galsteen en mijn zaadstrengen. Het is puur wetenschappelijke belangstelling. Ik ben niet bezig met de dood, of daar bang voor. De navelstrengen van mijn dochters heb ik ook op alcohol gezet, en van de laatste twee heb ik de placenta's. Een prachtig orgaan. Van de eerste heb ik de placenta niet, dat kwam toen niet in me op. Jammer, want anders had ik ze bij het uit huis gaan hun placenta kunnen meegeven. Leuk toch? Zo kennen ze hun vader ook: een verzame-

laar die er niet voor terugdeinst dit soort dingen te bewaren. Wat mijn vrouw daarvan vindt? Nou, zij vindt het eh... opmerkelijk. Dus die placenta's bewaar ik nu maar in het museum. Grappig: nadat de middelste geboren was stond die placenta hier nog op het dressoir toen de wijkverpleegkundige kwam kennismaken. Ze kwam even kijken of we een normaal gezin waren, of er geen drugsspuiten rondslingerden. We hebben hier in de buurt namelijk het meisje van Nulde gehad. Die de eerste twee jaren van haar leven in een hondenkooi doorbracht, en daarna in mootjes is gehakt. De kraamzorg heeft nooit iets geweten. Wij zitten hier op de bank met het baby'tje, zij met een vragenlijst. Op zeker moment vraagt ze of de nageboorte in orde was. Ja hoor, hij staat daar! Dus die mevrouw kijkt om, totaal verbaasd, maar zegt niks. Ik weet zeker dat ik nu een of ander vinkje bij mijn naam heb staan.”

Verzamelaartje “Deze Dinky Toy is de FAB 1 van Lady Penelope van *The Thunderbirds*. Kijk, ze zit er ook in! Als jochie van 7 vond ik dat spannend, die mensenredders tussen de slechteriken. Vanaf mijn 10de verzamelde ik ook schedels, veren en schelpen. Op de plank naast dit autootje ontstond een klein museumje. Vogels die ik langs het strand vond, kookte ik uit tot de schedel overbleef. De vriezer was ook een stukje van mij. Soms ruilde ik mijn schedels met vriendjes voor speelgoed. Onlangs kwam een bevriende journalist naar me toe met deze *Donald Duck*. ‘Kees Moeliker spaart schelpen en sigarenbandjes.’ Fantastisch. Had ik een brief aan Oom Donald geschreven. Mijn eerste publicatie, uit 1969.”

Meisjes “Voor mijn 13de verjaardag kreeg ik van mijn grootouders mijn eerste vogelgids: *Zien is kennen*. Mijn focus op vogels berust eigenlijk op toeval. Misschien was ik vlinderkundige geworden als ik een boekje over vlinders had gekregen. Op zondagen fietste ik zo veertig kilometer om vogels te kijken op het strand of in het bos. Ik was een stil, mager, onopvallend jongetje. Meisjes waren ver weg. Die begonnen pas in mijn studietijd een rol te spelen. Achter de meisjes aan of achter de vogels aan, dat zijn keuzes. Met meisjes vogels kijken, volgens mij is dat niemand ooit gelukt.” ▶

Optiek “Rond mijn 18de ging ik serieuzer vogels observeren en had ik een goede verrekijker nodig, van Leitz. Die waren kostbaar, maar in Duitsland waren ze veel goedkoper. Met de bus ben ik naar Aken gegaan en heb daar deze verrekijker gekocht voor wel 900 gulden. Ik gebruik hem nog steeds. Mijn verzameling is van de laatste tien jaar. Ik heb er zo'n zestig. Een leuk tijdsbeeld van de Duitse optiek uit de jaren 60 en 70. De verweerde kijkers zijn het mooist. Die hebben echt geleefd.”

Bioloog en vogelkundige **Kees Moeliker** (Rotterdam, 9 oktober 1960) is conservator van het Natuurhistorisch Museum in Rotterdam. Moeliker heeft zich gespecialiseerd in opmerkelijk diergedrag. In 2009 beschreef hij zijn observaties in *De eendenman*. Zijn wetenschappelijke beschrijving van necrofile homoseksualiteit bij eenden leverde hem in 2003 de IG Nobelprijs op. De gebundelde NRC-columns van Kees Moeliker zijn verkrijgbaar onder de titel *De bilnaad van de teek* (€ 16,95).

Galblaas, galsteen en zaadstrengen → Ik had een brief aan Oom Donald geschreven. Mijn eerste publicatie, uit 1969 → Achter de meisjes aan of achter de vogels aan,

Badge “Deze speakersbadge symboliseert een onbetwist hoogtepunt in mijn leven: mijn optreden op de TED-conferentie in Long Beach, Californië. Het was erg wennen. Sta je zomaar in de rij naast een type als Al Gore, die vraagt wat jij die dag gaat doen. Bizar. Tussendoor was er een intensief sociaal programma. Een vogel herken ik uit duizenden, maar gezichten van mensen onthoud ik niet. Achteraf bleek

Inspiratie “Ik word vaak gebeld door mensen die mijn interesse kennen in opmerkelijk diergedrag. In 2010 werd ik rond de paasdagen gebeld door een mevrouw over een ekster. Van eksters is bekend dat ze eieren van andere vogels uit nesten roven en opeten. Deze had ook chocolade-paaseitjes meegenomen. Heel opmerkelijk, dat zo’n vogel het verschil niet meer ziet. Zoiets inspireert mij meteen tot een column.”

Eend “Deze speciaal geprepareerde eend gebruik ik bij mijn praatjes. Het begon allemaal in 1995, toen een mannetjeseend zich tegen het raam van het museum te pletter vloog, en vervolgens werd verkracht door een mannelijke soortgenoot. Tijdens mijn studie had ik nooit gehoord over homoseksualiteit en necrofilie in het dierenrijk. Als je dan opeens een mannetje een dood mannetje ziet paren, is het alsof je de zon en de maan tegelijkertijd ziet. Een fysieke onmogelijkheid. Inmiddels weten we dat homoseksualiteit even vaak voorkomt bij dieren als bij mensen. Met dit verschil, dat er bij dieren sprake is van homoseksueel gedrag, terwijl het bij mensen ook een geaardheid is. Ik heb mijn eendenverhaal ooit op een Italiaans wetenschapsfestival verteld. Het halve Vaticaan zat op de eerste rij. Allemaal Sinterklazen. Normaal gesproken moeten die niets van homoseksuelen hebben, nu sloegen ze elkaar op de dijnen van plezier. Iedereen vindt homoseksualiteit en necrofilie leuk als het om eenden gaat. Ik hoop maar dat het mensen aan het denken zet over hun eigen omgeving, over hun vooroordelen.” ■

ik ook te hebben gesproken met de oprichter van Google. We dronken samen koffie, zei hij: ‘Je moet die organische koffie nemen. Hebben we ook in ons bedrijf. O, jij had toch dat verhaal over die necrofiele eend? Great!’”

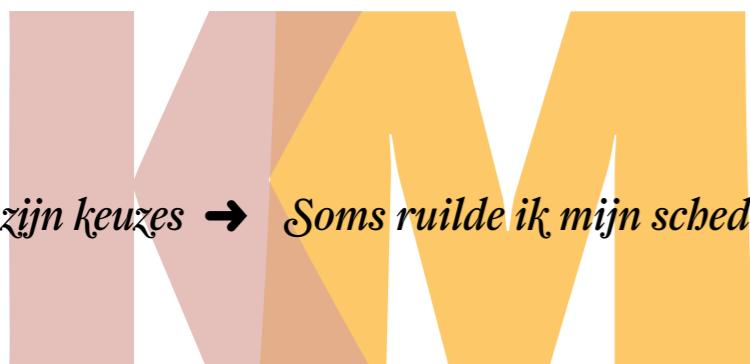

Ouders “Een mooie foto van mijn ouders. Zomer 1997. Ze zijn nog steeds vol energie. Mijn moeder was huisvrouw en later werd ze verkoopster. Mijn vader heeft veertig jaar bij de PTT gewerkt als

technisch tekenaar. Ik heb een goede opvoeding gehad. Als je iets wil hebben, moet je ervoor werken, vonden ze. Nu ik zelf een jonge vader ben, doe ik sommige dingen anders dan mijn ouders. Als kind at ik niet goed. Het interesseerde me gewoon niet. Maar het potje móest leeg, met de klok op tafel. Mijn middelste dochter doet ook een half uur over een halve boterham. Ik vind: oké, dan eet je niet. Ik heb geen zin in strijd.”

dat zijn keuzes → Soms ruilde ik mijn schedels met vriendjes voor speelgoed →

Mijn optreden op de TED-conferentie was een onbetwist hoogtepunt